

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

ĐÀO THỊ HOÀI GIANG

**NGHIÊN CỨU TÌNH HÌNH Ô NHIỄM VÀ MỘT SỐ ĐẶC
ĐIỂM SINH VẬT HỌC CỦA VI KHUẨN *E. COLI* VÀ
SALMONELLA NHIỄM TRÊN THỊT GIA CẦM TIÊU THỤ
TẠI HUYỆN HỮU LŨNG, TỈNH LẠNG SƠN, ĐỀ XUẤT
BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

THÁI NGUYÊN, NĂM 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

ĐÀO THỊ HOÀI GIANG

**NGHIÊN CỨU TÌNH HÌNH Ô NHIỄM VÀ MỘT SỐ ĐẶC
ĐIỂM SINH VẬT HỌC CỦA VI KHUẨN *E. COLI* VÀ
SALMONELLA NHIỄM TRÊN THỊT GIA CẦM TIÊU THỤ TẠI
HUYỆN HỮU LŨNG, TỈNH LẠNG SƠN, ĐỀ XUẤT BIỆN
PHÁP PHÒNG CHỐNG**

Chuyên ngành: THÚ Y

Mã số ngành: 60 64 01 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN VĂN SỬU

THÁI NGUYÊN, NĂM 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi. Các số liệu và kết quả trình bày trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Đào Thị Hoài Giang

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi đã nhận được sự giúp đỡ và được tạo điều kiện thuận lợi từ nhiều cá nhân và tập thể.

Trước hết tôi xin nói lời cảm ơn chân thành nhất tới người hướng dẫn khoa học: **TS. NGUYỄN VĂN SỬU** –thầy đã giúp đỡ tận tình và trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt thời gian tôi thực hiện nghiên cứu đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn các ý kiến đóng góp và hướng dẫn của các thầy, cô giáo trong Khoa Chăn nuôi Thú y, phòng Đào tạo - Trường Đại học Nông Lâm - Đại học Thái Nguyên trong suốt thời gian học tập.

Xin cảm ơn tới Viện Khoa học Sự sống, trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện, giúp đỡ tôi theo dõi và thu thập số liệu làm cơ sở cho luận văn.

Tôi xin cảm ơn gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn này./.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2016

Tác giả luận văn

Đào Thị Hoài Giang

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết chọn đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn.....	3
Chương 1.TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Ngộ độc thực phẩm	4
1.1.1. Ngộ độc thực phẩm do vi khuẩn <i>E.coli</i>	5
1.1.2. Ngộ độc thực phẩm do vi khuẩn <i>Salmonella</i>	6
1.1.3. Tình hình ngộ độc trong nước và trên thế giới	6
1.1.4. Thịt tươi và các dạng hư hỏng của thịt tươi	7
1.2. Tình hình nghiên cứu trong nước và trên thế giới	16
1.2.1. Nghiên cứu ở Việt Nam	16
1.2.2. Nghiên cứu trên thế giới.....	18
Chương 2.NỘI DUNG VẬT LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	21
2.1. Nội dung nghiên cứu	21
2.2. Vật liệu nghiên cứu	21
2.2.1. Mẫu xét nghiệm.....	21
2.2.2. Các loại môi trường dùng trong nuôi cấy và phân lập vi khuẩn.....	21

2.3. Thời gian và địa điểm nghiên cứu.....	22
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	22
2.4.1. Phương pháp lấy mẫu xét nghiệm.....	22
2.4.2. Phương pháp xác định chỉ tiêu tổng số VKHK trong thịt gia cầm	23
2.4.3. Phương pháp xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> và <i>Salmonella</i> trong thịt gia cầm	25
2.4.4. Quy định kỹ thuật đối với chỉ tiêu vi sinh vật trong thịt tươi .	28
2.4.5. Phương pháp xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> và <i>Salmonella</i> phân lập được	29
2.4.6. Xác định serotype kháng nguyên của các chủng vi khuẩn phân lập được	29
2.4.7. Phương pháp xác định gen quy định sản sinh độc tố đường ruột của chủng vi khuẩn <i>E. coli</i> và <i>Salmonella</i>	32
2.4.8. Phương pháp xử lý số liệu.....	33
Chương 3.KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	34
3.1. Khảo sát tình hình giết mổ và tiêu thụ thịt gia cầm trên địa bàn huyện Hữu Lũng tỉnh Lạng Sơn	34
3.2. Xác định chỉ tiêu tổng số VKHK trên thịt gia cầm.....	35
3.3. Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt gia cầm.....	38
3.4.Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt gia cầm theo thời gian lấy mẫu ..	41
3.5. Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt gia cầm tươi theo mùa	44
3.6. Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt gia cầm.....	47
3.7. Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt gia cầm theo thời gian lấy mẫu	49
3.8. Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt gia cầm theo mùa	52
3.9. Xác định đặc tính sinh học, đặc tính hóa học của vi khuẩn <i>E.coli</i> phân lập được	54

3.10. Xác định đặc tính sinh học, đặc tính hóa học của vi khuẩn <i>Salmonella</i> phân lập được	56
3.11. Xác định độc lực của chủng vi khuẩn <i>E. coli</i> phân lập được.....	57
3.12. Xác định độc lực của chủng vi khuẩn <i>Salmonella</i> phân lập được	58
3.13. Xác định serotype của chủng vi khuẩn <i>E. coli</i> phân lập được	60
3.14. Xác định serotype của các chủng <i>Salmonella</i> phân lập được	61
3.15. Kết quả xác định gen gây ngộ độc thực phẩm bằng PCR của vi khuẩn <i>E. coli</i> phân lập được	62
3.16. Xác định gen quy định sản sinh độc tố đường ruột của chủng vi khuẩn <i>Salmonella</i> phân lập được	63
3.15. Biện pháp không chế	64
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ XUẤT	68
1. Kết luận	68
2. Đề xuất	69
TÀI LIỆU THAM KHẢO	70
PHỤ LỤC ẢNH MINH HỌA	76

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

ATVSTP	An toàn vệ sinh thực phẩm
FDA	Food and Drug Administration (Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm)
ISO	International Organization for Standardization (Tổ chức tiêu chuẩn quốc tế)
LAMP	Loop Mediated Isothermal Amplification (Vòng lặp trung gian đẳng nhiệt Amplification)
NDTP	Ngộ độc thực phẩm
TCVN	Tiêu chuẩn Việt Nam
TCVS	Tiêu chuẩn vệ sinh
VKHK	Vi khuẩn hiếu khí
WHO	World Health Organization (Tổ chức Y tế thế giới)
CSGM	Cơ sở giết mổ

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.2: Đánh giá kết quả cảm quan thịt	8
Bảng 1.3: Tiêu chuẩn đánh giá thịt tươi bằng các phản ứng sinh hóa học	8
Bảng 1.4: Tiêu chuẩn đánh giá thịt bằng các phản ứng sinh hóa.....	9
Bảng 1.5: Độc lực của các chủng <i>E. coli</i>	13
Bảng 2.1: Các chỉ tiêu vi sinh vật của thịt tươi	28
Bảng 3.1: Kết quả khảo sát tình hình giết mổ thịt gia cầm trên địa bàn huyện Hữu Lũng	34
Bảng 3.2: Kết quả xác định chỉ tiêu tổng số VKHK trên thịt gia cầm	35
Bảng 3.3: Kết quả xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt gia cầm ...	38
Bảng 3.4: Kết quả xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt gia cầm theo thời gian lấy mẫu.....	42
Bảng 3.5: Kết quả phân lập vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt gia cầm theo mùa	45
Bảng 3.6: Kết quả xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt gia cầm.	47
Bảng 3.7: Kết quả xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt gia cầm theo thời gian lấy mẫu trên thịt gia cầm theo mùa.....	52
Bảng 3.9: Kết quả xác định đặc tính sinh học, đặc tính hóa học của vi khuẩn <i>E.coli</i> phân lập được.....	55
Bảng 3.10: Kết quả xác định đặc tính sinh học, đặc tính hóa học của vi khuẩn <i>Salmonella</i> phân lập được	56
Bảng 3.11: Kết quả thử độc lực của chủng vi khuẩn <i>E. coli</i> phân lập được..	57
Bảng 3.12: Kết quả thử độc lực của chủng vi khuẩn <i>Salmonella</i> phân lập được.....	58
Bảng 3.13. Kết quả xác định các serotype kháng nguyên O của các chủng <i>E. coli</i> phân lập.....	60
Bảng 3.14: Kết quả xác định serotype của chủng vi khuẩn <i>Salmonella</i> phân lập được	61
Bảng 3.15: Kết quả xác định gen quy định sản sinh độc tố đường ruột của chủng vi khuẩn <i>E. coli</i> phân lập được.....	62
Bảng 3.16. Kết quả xác định gen quy định sản sinh độc tố đường ruột của chủng vi khuẩn <i>Salmonella</i> phân lập được	63

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1.	Chỉ tiêu tổng số VKHK nhiễm trên thịt gia cầm tại khu chợ và CSGM	36
Hình 3.2.	So sánh mức độ nhiễm của vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt gia cầm tại CSGM và khu chợ	39
Hình 3.3:	So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt gia cầm theo thời gian lấy mẫu trong ngày	43
Hình 3.4:	So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt gia cầm theo mùa	46
Hình 3.5:	So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt gia cầm tại khu chợ và CSGM	48
Hình 3.6:	So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt gia cầm theo thời gian lấy mẫu khác nhau trong ngày	50
Hình 3.7:	So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt gia cầm theo mùa	53